

ปลูกป่า ๓ อย่าง ให้ประโยชน์ ๔ อย่าง

การปลูกป่า ๓ อย่างเป็นพระราชดำริในการปลูกป่าสำหรับใช้ประโยชน์ต่างกัน ๓ ประเภท คือการปลูกไม้ใช้สอย ไม้กินได้ ไม้เศรษฐกิจ ซึ่งให้ประโยชน์ตามการปลูกสามอย่าง และยังได้ประโยชน์อย่างี่ ๔ เพิ่มขึ้นมา คือการอนุรักษ์ชนิดดินและน้ำ เนื่องด้วยทรงตระหนักถึงความจำเป็นและความต้องการใช้ไม้ของประชาชน รวมทั้งความจำเป็นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไปพร้อมกัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงเข้าใจความสัมพันธ์ของดิน น้ำ และป่า อย่างเป็นระบบ ทรงห่วงใยปัญหาดินเสื่อมโทรมและป่าไม้ลดจำนวนลงมาตลอด พระองค์มีพระราชดำรินี้เรื่องนี้อยู่หลายวิธี ตั้งแต่การปล่อยให้ป่าฟื้นฟูขึ้นเองตามธรรมชาติ การปลูกต้นไม้ช่วยเพิ่มพื้นที่ป่าและช่วยรักษาดิน โดยปลูกทั้งไม้ยืนต้นที่มีทรงพุ่มสูง ให้ร่มเงา และพืชคลุมดินเพื่อปกป้องความชื้นในดินซึ่งจะมีส่วนช่วยแก้ปัญหาดินเค็ม การปลูกพันธุ์ไม้ท้องถิ่นเพื่อรักษาสภาพแวดล้อมดั้งเดิม การปลูกพืชตระกูลถั่วหมุนเวียนเพิ่มแร่ธาตุในดิน ฯลฯ

โดยเฉพาะพระองค์ทรงศึกษาค้นคว้าเรื่องการปลูก “หญ้าแฝก” เพื่อหยุดการพังทลายของดิน ช่วยให้ดินที่เสื่อมโทรมกลับมีความชุ่มชื้นและเพิ่มจุลินทรีย์ พื้นความอุดมสมบูรณ์ให้ปลูกพืชผลหรือปลูกต้นไม้ได้ใหม่

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงเข้าใจปัญหาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างลึกซึ้งว่า คนคือต้นเหตุสำคัญ การจะรักษาและฟื้นฟูธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้สำเร็จ คนจึงมีส่วนสำคัญที่สุด ดังพระราชดำรัสว่า

“...ควรจะปลูกต้นไม้ลงในใจคนเสียก่อน แล้วคนเหล่านั้นก็จะพากันปลูกต้นไม้ลงบนแผ่นดิน และรักษาต้นไม้ด้วยตนเอง...”